

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

MULINGO WA LUSHAKA WA NWAHA NGA NWAHA 2015 GIREIDI 3 TSHIVENDA LUAMBO LWA HAYANI THESITE

MARAGA: 40

TSHIFHINGA: Awara 1

MARAGA

VUNDU _____

TSHITIRIKI _____

LIISELA _____

TSHIKOLO _____

NOMBORO YA EMISI (didzhiti dza 9)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

KILASI (Tsumbo 3A) _____

TSHIFANI _____

DZINA _____

MBEU (✓)

MUTUKANA	
----------	--

MUSIDZANA	
-----------	--

DUVHA LA MABEBO

C	C	Y	Y	M	M	D	D
---	---	---	---	---	---	---	---

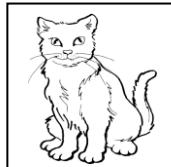
Thesite iyi i na masiařati a 11 hu songo katelwa siařati la nnđa.

Ndaela kha vhagudi:

1. Vhalani ndaela na mbudziso dzothe nga vhuronwane.
2. Mudededzi vha do ni thusa kha mbudziso dza nqowendowe ni sa athu u thoma u nwala.
3. Fhindulani mbudziso dzothe kha zwikhala kana fureme dzo newaho.

Ndowendowe dza u rangelo:

- I. Swayani nga tshifhambo (x) kha ledere li re nthha ha phindulo yone.

Hetshi ndi...

A	B	C	☒
mmbwā.	kholomo.	khuhu.	☒

No fhindula mbudziso nga ndila yone arali no swaya ledere 'D'.

2. Nomborani mafhungo u bva kha l-4 nga ngomu zwibogisini u sumbedza kutevhēkanele kwone kwa musi ni tshi tambo mano.

Nukadzani bulatsho ya mano.	
Kulukushani mulomo.	
Bulatshani mano.	
Ni kone u pwaṭulela mushonga wa u tambo mano kha bulatsho.	

No fhindula mbudziso nga ndila yone arali no nombora mafhungo nga mutevhe uyu: 1, 4, 3, 2

3. Tingaledzani ledere li re tsini na phindulo yone.

Mme vha sinda mavhele nga ...

A basa.

B musi.

C mala.

D bisi.

No fhindula mbudziso nga ndila yone arali no tingaledza ledere 'B'.

Kha thesite yanu, ni do fhindula mbudziso nnzhi dzi fanaho na dzine na khou bva u dzi fhedzisa.

Thesite i thoma kha siatari li tevhelaho.

Vhalani tshitor ni kone u fhindula mbudziso I-9.

Nga ja 18 Fulwana 1918, ho bebiwa kutukana kwa Muthoza kha muvhundu wa mulalo wa Mvezo. Kwo vha ku tshi pfi Rolihlahla Mandela. Kwo alutshela Qunu ku tshi dzula na mme akwo Vho Nosekeni, khotsi akwo Vho Gadla, khalandzi dzakwo Baliwe, Nothusile na vhainwe. Ndi heneffho he Rolihlahla kwa vha ku tshi lisa kholomo na u tamba na vhainwe vhatukana kha muvhundu wonoyo. O thoma u dzhena tshikolo tsha Methodist Mission e na miñwaha ya sumbe (7). Mudededzi wawe o mu ira dzina ja Nelson. Musi o no fhedza Gireidi ya vhusumbe (7), o ya a dzhena kha tshikolo tshi ne vhana vha dzhena vha tshi dzula hositele, u swika a tshi phasa Gireidi ya vhufumimbili (12). Nga murahu ha miñwahanyana o mbo di wana ndalukanyo dza u vha ramilayo. Vho Mandela vho dzhoina dzangano ja ANC, vha farelwa u lwela mbofholowo na ndinganelo ya vhatu vhothe vha Afrika Tshipembe. Vho fariwa vha iswa dzhele Robben Island. Vho vhofholowa nga murahu ha miñwaha ya fumbili sumbe (27).

Nga 1994 vho vha muphuresidennde wa u thoma u khethiwa lwa tshidemokirasi Afrika Tshipembe. Vho Nelson Mandela vho vha vha tshi funa vhatu, zwihiwlwane vhana vhatuku. Vho vha vha tshi divhiwa nga u pfi Tata, zwi ne zwa amba u ri 'Khotsi'. Tata vho lovha vhe muhali nga ja thanu (5) Nyendavhusiku 2013, vhe na miñwaha ya futahethanu (95).

[Tshi bva kha: *Long Walk to Freedom*]

- I. Neani tshitor i tshi thoho yo teaho.

2. Tingeledzani ḥedere ji re tsini na phindulo yone.

Muanewa muhulwane tshitorini itshi ndi nnyi?

- A Nosekeni Mandela
- B Nelson Mandela
- C Gadla Mandela
- D Baliwe Mandela

3. Swayani nga tshifhambo (x) kha tshibogisi tshi re tsini na phindulo yone.

Vho Mandela vho vha vhe muphuresidennde wa ...

Amerika Tshipembe.	
Afrika Tshipembe.	
Arabia Tshipembe.	
Asia Tshipembe.	

4. Sumbedzani u tevhekana ha zwiwo tshitorini.

Nomborani mafhungo u bva kha l-4 kha zwibogisi u sumbedza u tevhekana hao nga ndila yone.

Vho vha muphuresidennde nga 1994.	
Nga ja 18 Fulwana 1918, ho bebiwa kutukana kwa Muthoza.	
Mudededzi wawe o mu ira dzina ja Nelson.	
Tata vho lovha vhe muhali.	

5. Ndi nga ni Vho Mandela vho iswa khothoni?

Vho Mandela vho iswa khothoni ngauri
.....
.....

6. Ni vhona u nga ndi nga ni vhathe vho ira Vho Mandela dzina ja Tata?

Ndi humbula u nga vhathe
.....
.....
.....

7. Vhalani:

7.1 Litāluli li ṭalula dzina. Tingaledzani maṭaluli mavhili a re fhungoni ili.

Kutukana kuṭuku kwo bebwā kha muvhundu wa mulalo.

7.2 Dzina ri vhidza ngaļo tshithu. Tingaledzani madzina mavhili fhungoni ili.

O tamba na vhaiwe vhatukana vha muvhundu wonoyo.

7.3 Litanganyi li ṭanganya maipfī kana mafhungo. Tingaledzani litanganyi lithihi

fhungoni liñwe na liñwe.

a. Vho Mandela vho vha vha tshi funa vhathe na vhana vhatuku.

b. Dzina ja we ndi Rolihlahla fhedzi mudededzi wawe vho mu ira ja Nelson.

8. Nwalululani mafhungo e kha ...

8.1 tshifhinga tsho fhiraho.

Khaladzi dzawe dzi dzula Qunu.

.....
.....
.....

8.2 tshifhinga tshi ðaho.

U lwela mbofholowo.

.....
.....
.....

9. Nwalululani mafhungo. Dzhenisani zwiga zwa u vhala zwivhili kha fhungo
linwe na linwe.

9.1 tata vho lovha vhe muhali

.....
.....
.....

9.2 Khotsi mme na khaladzi dzavho vho vha vha tshi dzula Qunu naa

.....
.....
.....

9.3 Mudededzi wawe a ri: nelson, idani ngeno.

.....
.....
.....

10. Dzhenisani maipfi o teaho kha zwikhala zwo ḥewaho.

10.1 Ri ri:

Vhatukana vha tamba nga zwitanda.

fhedzi

Mutukana tamba nga zwitanda..

10.2 Nwana u ya tshikoloni tshi re na hositele.

Fhedzi

Vhana ya tshikoloni tshi re na hositele.

II. Nyambahuvhili ndi maipfi ane a bulwa u fana, ane a peleṭiwa u fana fhedzi a tshi amba zwo fhambanaho. Nwalani mafhungo mavhili nga maipfi ayo ni tshi sumbedza phambano ya zwi ne a amba.

II.1 fula

II.2 fula

12. Sedzani zwifanyiso ni fhedzise mafhungo.

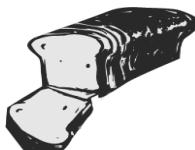
12.1 Khaladzi dza Mandela dzo vhasa

12.2 Mandela o nwa tie nga

12.3 Mme a Mandela vha tshea nga lufhang'a.

I3. Sedzani khungedzelo ni fhindule mbudziso I3.1 na I3.2.

[Tshiko ndi: DBE]

I3.1 Tingaledzani ledere li re tsini na phindulo yone.
Vhengele li khou kungedzela zwiterwa zwa u nwala na u nwalela zwifhio?
Vhengele li khou kungedzela ...

- A penisela na maapula.
- B nomboro na maledere.
- C bugu dza tshikolo na zwifhatuwo zwi mwemwelaho.
- D penisela, rula, raba na bugu dza tshikolo.

I3.2 Fhedzisani fhungo li tevhelaho.

U mwemwela ha zwifhatuwo kha khungedzelo zwi ri vhudza uri u vula
ha tshikolo zwi ita uri vhagudi vha pfe vho

I4. Vhalani thebuļu ni fhindule mbudziso I4.I-4.3.

Mutevhe wa mishumo ya vhadededzi vha Gireidi 3		
Dzina	Musumbuluwo na <u>Lavhuraru</u>	<u>Lavhuvhili</u> na <u>Lavhuna</u>
Vhomme Gomba	U pfukisa vhana bada	Mishumo ya mudavhini
Nkhetheni	Mishumo ya mudavhini	U pfukisa vhana bada
Vho Simba	Ndowendowe dza mitambo	Mitangano
Vhomme Ambani	Thusothanzi	Thusothanzi
Vho Ndanganeni	Mitangano	Ndowendowe dza mitambo

[Tshiko ndi: DBE]

I4.1 Vho Gomba vha pfukisa vhagudi bada. Ndi nnyi muñwe a pfukisaho vhagudi
bada?

.....

I4.2 Ndi nnyi a itaho mushumo u fanaho u bva Musumbuluwo u swika Lavhuna?

.....

I4.3 Vho Simba vha fara mitangano yavho lini?

.....

15. Vhalani girafu ni fhindule mbudziso 15.1 na 15.2.

Mishumo ya vhagudi					
Tshivhalo tsha vhagudi	8				
	7				
	6				
	5				
	4				
	3				
	2				
	1				
		u vhala	u nwala	u ola	u imba

[Tshiko ndi: DBE]

15.1 Swayani nga tshifhambano (x) ngomu tshibogisini tsha phindulo yone.

Vhambedzani mishumo. Vhagudi vhanzhi vha takalela u ita mini?

u vhala	u nwala	u ola	u imba
---------	---------	-------	--------

15.2 Swayani nga tshifhambano (x) kha ledere li re nthha ha phindulo yone.

Ndi vhagudi vhangana vha takalelaho u nwala?

A	B	C	D
8	5	4	3

16. Nwalani pharagirafu mbili dza mafhundo a swikaho 10 nga ha muhali wanu.
Ni vhe na vhułanzi uri no shumisa zwiga zwa u vhala, luambo na mupeleto nga
ndila yone. Ni songo nombora kana u dovhola mafhundo.

Muhali wanga

THANGANYELO: 40

